

Griekenland voor het Europese Hof voor de Rechten van de Mens vanwege illegale pushbacks

Op dinsdag 4 juni 2024 zal het Europese Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg twee zaken behandelen tegen Griekenland, ingediend door G.R.J. en A.E. Beide vluchtelingen werden in 2019 en 2020 door Griekse overheidsfunctionarissen naar Turkije uitgezet. Dit is de eerste keer dat het Hof tijdens een zitting Griekenland hoort over illegale pushbacks. Het is ook de eerste keer dat het Hof *drift-backs* onderzoekt, waarbij asielzoekers op zee in opblaasbare, stuurloze boten worden achtergelaten. De vluchtelingen worden vertegenwoordigd door advocaten van Prakken d'Oliveira, VluchtelingenWerk Nederland, het Irish Human Rights Centre en de Greek Council for Refugees.

Eerste zaak

De eerste zaak werd in maart 2021 ingediend namens G.R.J., een alleenstaande minderjarige uit Afghanistan. De toen 15-jarige G.R.J. arriveerde op 8 september 2020 op het Griekse eiland Samos, samen met ongeveer 17 andere asielzoekers. Hij en een andere alleenstaande minderjarige gingen naar het vluchtelingenkamp in Vathy om zich daar als asielzoekers te laten registreren. Maar daar werden ze door Griekse functionarissen uit het kamp meegenomen. Ze brachten hen naar de haven, namen hun bezittingen in beslag en dwongen hen aan boord van een vaartuig. De kustwacht bracht hen vervolgens naar zee, plaatsten de twee in een opblaasbare, stuurloze boot en lieten hen drijvend op zee achter. De tieners peddelden met hun handen totdat ze door de Turkse kustwacht werden gered. Ze werden enkele dagen vastgehouden in Turkije en daar toen vrijgelaten. Griekenland wordt in deze zaak aangeklaagd voor het schenden van meerdere rechten die onder het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens vallen, waaronder het recht op leven, het verbod op foltering en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel.

Algemene praktijk

Dit soort *drift-backs*, waarbij asielzoekers in niet-navigeerbare boten in de Egeïsche Zee worden achtergelaten, worden in ieder geval sinds 2019 op deze manier door Griekenland gedaan. Hier is uitgebreid bewijs van en zijn door media en ngo's gerapporteerd, en veroordeeld door VN-agentschappen, EU-functionarissen en leden van het Europees Parlement. Op een online platform van Forensic Architecture staan meer dan 2.000 geverifieerde incidenten, waaronder de uitzetting van G.R.J.

Tweede zaak

De tweede zaak werd ingediend namens A.E., een jonge vrouw uit Turkije die vluchtte vanwege haar vermeende betrokkenheid bij de FETO-organisatie. In mei 2019 vluchtte ze naar Griekenland om bescherming te zoeken. Bij aankomst werd ze gearresteerd door de Griekse autoriteiten, vastgehouden en dezelfde dag via de Evros-rivier uitgezet naar Turkije, ondanks haar expliciete verzoek om asiel, dat nooit werd geregistreerd. Vervolgens werd ze in Turkije gearresteerd en gevangengezet. A.E. diende een klacht in Griekenland in, maar deze werd afgewezen met het argument dat 'de Griekse politie geen pushback-praktijken toepast'. In 2021 werd haar zaak bij het Europese Hof ingediend.

Niemand staat boven de wet

Flip Schüller die G.R.J. namens Prakken D'Oliveira Human Rights Lawyers vertegenwoordigt: "We houden Griekenland aansprakelijk omdat zij, als EU-lidstaat, verplicht zijn de mensenrechten te respecteren. In dit geval hebben zij dat niet gedaan en de fundamentele rechten van G.R.J. geschonden. Je kunt mensen niet zomaar naar een ander land deporteren. Voordat iemand gedwongen kan worden teruggestuurd, moet worden beoordeeld of diegene asielbescherming nodig hebben, en dat is hier niet gebeurd."

Ondermijning van de waarden waarop de EU is gebouwd

VluchtelingenWerk Nederland droeg vanaf het begin bij aan de zaak. Frank Candel, voorzitter: “Het is de eerste keer dat Griekenland in een zitting wordt gehoord voor een *drift-back*. Maar deze zaak is van grotere betekenis. Veel vluchtelingen zijn de afgelopen jaren het slachtoffer geworden van illegale pushbacks. Het illegaal uitzetten van mensen vindt nog steeds tot op de dag van vandaag plaats. Met deze zaak willen we helpen een einde te maken aan mensenrechtenschendingen en onderdrukking aan onze EU-buitengrenzen. De schending van fundamentele rechten van de Europese Unie en het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens door een EU-lidstaat ondermijnt ernstig de waarden waarop de Unie is gebouwd.”

Deze praktijk moet stoppen

Maria Papamina, coördinator van de juridische eenheid van de Greek Council for Refugees, vertegenwoordigt A.E. voor het Europese Hof voor de Rechten van de Mens: “In de afgelopen jaren hebben alle grote mensenrechtenorganisaties en -instellingen hun zorgen geuit over de pushback-praktijken van de Griekse autoriteiten. Zelf ondersteunden we meer dan 800 slachtoffers van pushbacks rond de Evros-rivier en de Grieks-Turkse landsgrenzen, dus de buitengrenzen van de EU. Deze praktijk moet stoppen.”

****Informatie voor de pers:****

Mocht je de hoorzitting willen bijwonen, neem dan contact op met de persafdeling van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens: echrpress@echr.coe.int

Alle openbare hoorzittingen van het Hof worden gefilmd en zijn terug te vinden op hun website.

G.R.J. is niet beschikbaar voor interviews.

Voor alle vragen en interviewverzoeken kunt u contact opnemen met Nienke Toren (Vluchtelingenwerk Nederland): ntoren@vluchtelingenwerk.nl / +31 (0)6.20.66.85.71

Locatie:

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Allée des Droits de l’Homme, 6700 Straatsburg, Frankrijk